

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВКАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ГРИ ЦЕНТИ РИК XXX. Число 198. Джерси Сіті, Н. Дж., субота, 26. серпня, 1922. VOL. XXX. No. 198. Jersey City, N. J., Saturday, August 26, 1922. THREE CENTS

В СЕНАТІ У ВАШІНГТОНІ ПРЕДЛОЖЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ, ЩОБИ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВЗЯЛО КОПАЛЬНІ УГЛЯ В СВОЇ РУКИ

ВАШІНГТОН, 24. серпня. — Сенатор Воші, з Мессачусетт, внес нині в сенат Конгресу резолюцію з домагаємих признавати правительству права обняти і вести копальні угля, в Злучених Державках.

За резолюцією звучить: «Сенат і палата послів Злучених Держав постановляє, що президенту Злучених Держав вільно перенести і вести в імені правительства Злучених Держав копальні угля, кроку, яких продуктів в часті або в цілості перевозити в міжконтинентальній торгівлі».

«На введенні цієї постанови в життя ухвалюється для президента \$1,000,000».

По предложению резолюції сенатора Воші в сенаті подала незвичайно остробла, почим передано її до комісії для міжконтинентальної торгівлі.

ГОВЕРНОР ПЕНСИЛВАНІЇ ЗА ПОКІНЧЕННЯМ СТРАЙКУ В АНТРАЦИТОВИХ КОПАЛЬНИХ

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па., 24. серпня. — Говернору Пенсильванії Спурз зачав нині конференцію з представниками антрацитових копальних угля і майнерських юній в Пенсильванії, задля відновлення переговорів для покінчення страйку.

Голова Американської Федералії Праці, Самуїл Гомперс виступив до Філадельфії, де має стрітнувати з Лунсом, головою спілки майнерських юній для обговорення страйкової ситуації в углевому промислі.

Інтересовані сторони заявляють, що почин для покінчення страйку, який тепер впливає в Пенсильванії, може причинитися до остаточного покінчення углевого страйку в цілому краю.

20 ЗЕЛІЗНИЧНИХ КОМПАНІЙ ВІДНОВИЛИ ПЕРЕГОВОРИ ЗІ СТРАЙКАРЯМИ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я., 24. серпня. — Як звісно, майорська надра представників 148 залізничних компаній в Злучених Державках покінчилися невдачею ізза їх впертості проти домагаємих, що страйкуючі шапмени мають втратити свої права для служби.

За впертість залізничних компаній є причиною, що страйк шапменів затягується і продовжується, а навіть може перетворитися у загальний залізничний страйк.

В останньому часі представники 20 залізничних компаній наступили від прочих і зачали переговори з представниками страйкарів на власну руку.

Покінчило не звісно, який вислід цих переговорів.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ НЕ РУЧИЛА ЗА ДОВГІ ДРУГІХ АЛІАНТІВ В АМЕРИЦІ

ВАШІНГТОН, Д. К., 24. серпня. — Міністер скарбу Меллон видав нині заяву, в якій сказав, що правительству Злучених Держав позначало гроші часі світової війни кожній аліантській державі зокрема на покриття їх замовлень на амуніцію і поживу в Злучених Державках.

Міністер Меллон зазначив, що американське правительству тоді не домагається від правительств Великої Британії, щоб вони давали поруку за другі кожні держави і тому тепер не вважає Великої Британії співзалежною за ці довги.

Велика Британія, зазначає Меллон, одявляє лиш за ті довги, які затримували війну в американського правительств безпосередньо для себе. Ті довги становлять \$4,135,000,000 і за них тільки одявляє Велика Британія перед Америкою.

ГРОЗЯТЬ СМЕРТЮ ЗА РОЗСІЛД НАД РІЗНЕЮ ЛЮДИМ СПІРИНГФІЛД, Іл., 24. серпня. — Прокуратор (геторі ліжнер) Брандидж одержав загрози смерті, якщо він поїде до повіта Виліксон на розсідл різні люди, які недавно допустились в Геррін, Іл., юній робітників над неюїніми страйколомашами.

Але прокуратор таки поїде.

ЧЕХИ НЕ МАЮТЬ МОРСЬКОГО ПРИСТАНИ АЛЕ МАЮТЬ КОРАБЕЛЬ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я., 22. серпня. — З початком вересня прибуде до Правління, Рова Аїленд, чеський корабель «Легія» (Legia). Сей корабель купила чесько-словацька Легія, яка при нинішній війні була під владою Сібір.

Вона спершу заляжала буда на Сибірі банк зі своїх ошадностей, який назвала Банк Чесько-словацької Легії, який має добрий успіх. По уступленню чесько-словацької легії в Сибірі вона перенесла центральну свою банку до Праги, столиці Чехословащини, а на Сибірі оставила тільки філію. Банк красю розвивався і має вже свого капіталу 70,000,000 чесько-словацьких корон, а в банку самого резервового фонду 18,000,000 чесько-словацьких корон.

Сей банк купив собі новий японський корабель, яким торгує в Сибірі. Тепер він вперше прибуває до Америки. До Чехословащини не їде, бо не має достатку.

ЗАБРАЛИ НАЛИТКІВ ВАРТОСТІ \$25,000

НЬЮ ЙОРК, Н. Я., 24. серпня. — Прогібіційні урядники напали на німецький ресторан «Гольф» при Бродвеї 132-18, уявці в Нью Йорку і забрали там всіх добрих старих налітків вартості \$25,000.

Налитків виландовано на два вози.

КІЛЬКО ДЕРЖАВИ МОЖУТЬ ВИСТАВИТИ ВОЯКІВ

Злучені Держави Америки на виландовані війни можуть виставити 15,700,000 війск.

Велика Британія, з кольною-ми, 25,000,000.

Значить, разом понад 40 мільйонів жовнів можуть виставити дві найбільші англо-саксонські держави.

Європейські держави могли би виставити ледь половину того війська, але ізза збуждення не мали б сили його удержати.

ХТО МОЖЕ ІХАТИ

ДО АМЕРИКИ?

До Злучених Держав північ-ної Америки можуть іти такі: 1. жітні горожані Злучених Держав; 2. діти до родичів, що мають право горожанства в Америці, при чім хлопці тільки до 18-а дівчата до 21-літ; 3. емігранти, які вертають до Америки після терміну 6 місяців від часу виїзду до Європи; 4. служачі військ, що мають умови з американськими горожанами; 5. державні урядники з родиною; 6. особи, що їдуть до Америки для розвідки, чи науки; 7. особи військових професій: лікарі, техніки, адвокати, журналісти, коли мають докази заангажованості до праці в Америці. По візні треба звертатися до американського консуляту у Варшаві.

ЛЮДИНА ІЗ

ЗОЛОТИМИ РЕБРАМИ

У Вроцлаві живе 44-літній старий, який носить у своїх грудах мільйонів скарб. В році 1907. він упав з даху 3 поверхового дому і поламав у своїй ребра, та потовк чашку. Завдавшись, що стан його здоров'я безнадійний, але один знаменитий хірург полатав йому плечима платиновими лангитами і на місце поламаних ребер встав йому ребра із золота. Тому, що відбавува ребер коштує дуже багато, то кроти ошадності покрила професійна організація старців, товаришів побор. По 4-літньому побуті в лінійній козацькій із золотими ребрами повернувся до здоров'я і правше до тепер оидий фабрики. Старий, який одявляє кошти операції застерегав собі, що по смерті ребра не передасть на їх власність. Тепер золоті ребра подарують йому і золоті ребра вартують мільярди. Золотореберний старий потерпав із страху, щоби які бандити не вбили його і не продали золотих ребер, які по його смерті стануть власністю його товаришів.

ЗНАД ДІСТРА.

Із Орбвеа доносить, що через Дістерт переправлялись озброєні бандити і скрилися на румунському боці в лісах. Між жандармерією і бандитами відбувались перестрілки, в якій було кілька ранених. Один бандит утік, за Дістерт на софійське територію, а інші скрилися. Румунська жандармерія пошукує за ними в цілій околиці.

ЧЕШКА МУКА ДЛЯ УКРАЇНИ.

Право Ліду доносить, що чеське міністерство апробувало продати урядово радничий Україні 1500 вагонів мук. Слід зазначити, що се є перша торговельна трансакція на основі нещавно закінченого торговельного договору поміж Україною і Чехословацькою.

ПЛАТНЯ ЗЕЛІЗНИЧНИКІВ В КАНАДІ НА МЕРТВІЙ ДОРОЗІ.

Справа, помірених залізничників в Канаді в питанні про знижку платні, стає на мертвій точці. Сук є в тім, чи залізничники можуть вже тепер давати знижку платню, чи мають зачекати на рішення митрової ради.

Голова 4-ї дивізії американської Федералії Праці, поставив домагаємих, щоб митрова рада приневолила залізничників платити стару скалку платні поки рада не виступить свого рішення. Уряд домагаємих піддержує представників робітників у митровій раді. Джеймс Смітсон з Таронто, який став на тім, що рада не може адекватно провадити своєї роботи, поки залізничники не привернуть скалку платні, яка обов'язувала до 15. липня. Представник компанії Ліндбейло висказав явраз протийний погляд і тоді голова ради Сміт рішив відложити засідання ради до вівторка 15. серпня.

НІМЦІ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Від закінчення договору в Репаліво розпочали Німці інтензивну акцію з метою опанувати цілий російський торговельний ринок. Як акція приєднала досі невзначайні успіхи для Німеччини, в першій мірі в північно-західній частині софійської імперії. В сіб області заохочення Німці з своїм урядом торговельно. Вони завели навіть постійну морську комунікацію поміж Росією і Німеччиною.

Кожного дня приходять до Петербургу і Архангельська німецькі кораблі з ріжними товарами, як ріжними машинами, металеві вироби, хемікалії, мануфактура і т. п., які вертаються забираючи за Росію весь сирівець, як ледь, шкуру, бавовну, футру, а передусім аеро.

В останніх часах причаляло до Архангельська 30 кораблів з німецькими товарами. Належить зазначити, що се товари розкозяться незвичайно скоро, бо в Росії панує великий голод на всякі фабричні вироби.

Ся вининна торговля ведеться під доглядом німецького консуляту в Петербурзі, на якого чола стоїть гр. Кеслер.

ЯК КАНАДА ПОМАГАЄ ГОЛОДИМ В РОСІЇ

Все-британська адміністрація поміж голодосла звіт, з якого виходить, що за гроші, зібрані в Канаді за посередництвом «Сейф ді Чілдрен Фонд» Канада годує 8000 дітей в околиці Сараатова і що за канадські гроші удержує ся 44 кушень для голодних в тілі околиці.

ХОЛЕРА В МОСКВІ.

Софійське радіо подає, що в Москві за останній тиждень зареєстровано 82 випадки холери.

ФАРМЕРСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО МАНІТОБИ.

В вівторок 8. серпня записався в Вінніпег нове фармерське правительство Манітоби. Слідуючий є склад кабінету.

Джан Брекен, прем'єр і міністер просвіти.

Р. В. Крейг, генеральний правник.

В. Р. Клоб, міністер публичних робіт.

Ф. М. Блек, скарбник провінції і міністер телеграфів.

Мейор Ніл Корсон, міністер різнничства й імміграції.

Д. Л. Меклауд, провінціальний секретар і міністер публичного здоров'я.

Предсідателем союму (спікером) буде майже посол Талбот з Л. Веранді.

Церемонія записання відбулася в присутності лютенант-губернатора Сер Ейкінса і великого числа горожан. Після записання нових міністрів уступаючи міністри опрацювали своїх наслідків по їх канцеляріях.

Склад кабінету оповістив прем'єр Брекен перший раз в вівторок рано на спеціально на те скликаній нараді фармерських посівів, що відбула ся в 10 год. рано.

Міжким складом обставив членів Брекеновського кабінету є скотляндського походження, а після віроповідання президентів.

ВИПАДКИ ХОЛЕРИ

НАД ДІСТРОМ

Урядове звідомлення з Бучкарешту доносить, що на границі над Дістром приключилися два випадки холери між цивільним населенням і 4 випадки між граничною сторожею. Випадок, що приключився в околиці Бучкарешту спричинив жовір що прибув з Бесарабії. Санітарна рада зарядила як найгостріший засоби, для здержання пошесті. На границю виландовано значні засоби лікарів.

ЯК КАНАДА ПОМАГАЄ

ГОЛОДИМ В РОСІЇ

Все-британська адміністрація поміж голодосла звіт, з якого виходить, що за гроші, зібрані в Канаді за посередництвом «Сейф ді Чілдрен Фонд» Канада годує 8000 дітей в околиці Сараатова і що за канадські гроші удержує ся 44 кушень для голодних в тілі околиці.

ЦІЛА ІРЛАНДІЯ В СМУТКУ ПЕРЕД ПОХОРОНОМ МИХАЙЛА КОЛЛИНСА

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 24. серпня. — Нині привезено сюди тіло Михайла Коллінса кораблем Каесікс.

Нероговані маси народу прийшли поклонитися тілам героя. За військовою сторожею перша приїшла в жалобі нареджена роїнгою Кітті Кіркен, з якою Коллінс мав одружитися власне в день замаху, але день шлюбу відложено було ізза смерті Гріффита. Вона вклянула перед дубовою домовиною свого наредженого і молилась.

Домовину віднесли молоді Ірландці на раменах до будинку міської ради, де тіло покійного буде лежати на прилюдному вилу.

Похорон відбувається в понеділок.

На похорон приїдуть не лише десятки тисяч Даблінців, але і тисячі Ірландців з околиці і з цілого краю, котрі тронуть смутком і жалем вже тепер сплять до Дабліна відати великому синоє Ірландії останню прислугу.

СКЛИКАННЯ ІРЛАНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 24. серпня. — Ірландське правительств скликало Ірландський парламент (доуд ерін) на 7. вересня с. р.

СПІЗНЕНО ГЕРОЙСТВО...

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 24. серпня. — Провідник «революційної» банди, що вбила Михайла Коллінса Том Гейл, скинув із себе повстанський одяг і зброю, викирив спільності з повстанцями і заявив, що віддається на службу державній Ірландській армії.

ІРЛАНДЦІ ХОРІ НА МАНІО МОРДОВАВАННЯ ЛЮДИЙ, — КАЖЕ ШО

ЛОНДОН, 24. серпня. — Славний англійський письменник (родом Ірландець) Джордж Пернара Шо написав до дневника «Манчестер Гардіан», що Ірландці є хорі на манію душогубства. Вони, каже, замисляють самоозначення перевелати самовишніе. Різгунк бачить Шо в тім, як кожний Ірландець буде рішучим сторожем ладу у своєму краю.

КОЛЛІНС ПРЕДСКАЗАВ СВОЮ СМЕРТЬ

ЛОНДОН, 24. серпня. — Тутешній дневник «Лондон Тімс» повідомляють з Бельфасту, столиці Остеру (північної Ірландії), яка доносить про недавню розмову Коллінса з одним його приятелем в Бельфасті. По сіб розмові, як вже Коллінс правився, сказав він:

— Пращай! Кажу, пращай, бо не сподівався, аби ми вартує се побачились.

ПАПА РИМСЬКИЙ ЗАСУМУВАВСЯ ВІСТКОЮ ПРО УБИТТЯ КОЛЛИНСА

РИМ, столиця Італії, 24. серпня. — Папу римського Пія ХІ болючо вразила вістка про замордовання Михайла Коллінса, який йому нині передав моншорв Боргончеллі Дука, котрий заступає папського секретаря підчас відсутності кардинала Га-спарі.

Папа римський висловив глибокий жал, що Ірландія, яка особливо дорога його серцю, термиться громадянським вільно. Він зазначив, що жадний справі ще не помогло насильство.

НЕБУВАЛИЙ СПАДОК НІМЕЦЬКОЇ МАРКИ

БЕРЛІН, 24. серпня. — Нині впаде німецька марка ще явше низше як була в останньому часі. Тому колись діяла за одного американського долара давали 1,000 німецьких марок, а нині давали вже 2,000 німецьких марок.

НІМЕЦЬКИЙ ПРОМИСЛОВЕЦЬ КАЖЕ, ЩО ЕКОНОМІКА ПЕРЕМОЖЕ ПІДІТКУ

ГАМБУРГ, Німеччина, 22. серпня. — Вільгельм Кун, директор Гамбургсько-Американської Корбальної Лінії, заявив нині, що мирові відносини між державами в Європі не привернуть політичні методи, але економічні, які досягнуть се, чого політика не встигає досягти.

ВІРНІ ПОСІЛДОВНИКИ РОСІЙСЬКИХ ЦАРІВ

РЕВАЛЬ, столиця Естонії, 23. серпня. — Сюди наспіла дельша з Москви, столиці Московщини, яка сповідає, що московський большевиський «уряд» узавизив у Москві 200 російських учених і письменників, а в Петербурзі 30.

Се сталося протигом кількох останніх днів. Большевиський «уряд» заявив, що ті учені і письменники є неприязно до нього настроєні, і тому він їх прожне загранично на певний протяз часу. Подальші «диношники» будуть вислані поза межі «Росії», на ріжні період часу, відповідно до їх «випині», насильком «неприязного настрою» до большевиського уряду.

Замітка. — Ціаком таксамо поступало упавше російське царське правительство.

КОМІСАР ІОФФЕ КАЖЕ, ЩО БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЛІДЕРИ — СЕ МОЛОДІ СТУДЕНТИ

ПЕКІН, столиця Китаю (Хін), 24. серпня. — Сюди прибув большевиський комісар Алоханд Абрамович Іоффе зі своїм штабом. Прямів він зі собою багато гроша і вистав в цілому компанію по королівськи.

Він анімався серед китайських студентів і веде серед них пропаганду за «комуністичною революцією, такою як в Росії». Іоффе хвалив духа своїх большевиських (ще би ні!), казав, що большевиську революцію перевел молоді студенти, та що большевиські алери се в значній мірі молоді студенти.

Китайські студенти слухали його, але питались, чому большевиські не заберуть своїх дітей з Моголїї (ніда є частиною Китаю), а держат їх там таксамо як се робили царське правительство.

На се комісар Іоффе не одіє дати відповіди.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗА

„СВОБОДА“

приймає замовлення на друкування тикетів, розкладів, афіш, чеських книжочок, статутів, книжок, коверт і листових паперів для Братств, Товариств і Церкв, часописів і всіх інших річ, що входять в склад друкарських робіт.

РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЯВШЕВИХ ШНАХ І НА ЧАС.

Проститься всі відділи У. Н. Союзу удаватися зі всякими заповненнями до своєї власної друкарні на адресу:

„СВОБОДА“
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

